

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2018. gada 6. septembrī*

Apelācija – Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) – Cīņa pret kodolieroču izplatīšanu – Ierobežojoši pasākumi pret Irānas Islāma Republiku – Nozares pasākumi – Ierobežojumi līdzekļu pārvedumiem, kuros ir iesaistītas Irānas finanšu iestādes – Ierobežojumu pastiprināšana – Strīdīgais režīms, kas izriet no Lēmuma 2012/635/KĀDP un Regulas (ES) Nr. 1263/2012 noteikumiem – Kopīgā visaptverošā rīcības plāna par Irānas kodolprogrammas jautājumu īstenošana – Visu ar šo jautājumu saistīto Eiropas Savienības ierobežojošo pasākumu atcelšana – Strīdīgā režīma atcelšana tiesvedības Eiropas Savienības Vispārējā tiesā laikā – Ietekme uz interesi celt prasību Vispārējā tiesā – Intereses celt prasību nesaglabāšanās

Lieta C-430/16 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2016. gada 2. augustā iesniedza

Bank Mellat, Teherāna (Irāna), ko pārstāv *M. Brindle* un *T. Otty*, QC, *J. MacLeod* un *R. Blakeley*, barristers, kā arī *S. Zaiwalla*, *Z. Burbeza*, *A. Meskarian* un *P. Reddy*, solicitors,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki:

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *M. Bishop* un *I. Rodios*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *D. Gauci* un *J. Norris-Usher*, kā arī *M. Konstantinidis*, pārstāvji,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv *S. Brandon*, pārstāvis, kam palīdz *M. Gray*, barrister,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *M. Ilešičs* [*M. Ilešič*], tiesneši *A. Ross* [*A. Rosas*], *K. Toadere* [*C. Toader*], *A. Prehala* [*A. Prechal*] (referente) un *E. Jarašūns* [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts: *P. Mengoci* [*P. Mengozzi*],

sekretārs: *I. Illēši* [*I. Illéssy*], administrators,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 10. janvāra tiesas sēdi,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 30. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Bank Mellat* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 2. jūnija spriedumu *Bank Mellat/Padome* (T-160/13, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2016:331), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja tās prasību atcelt Padomes Regulas (ES) Nr. 1263/2012 (2012. gada 21. decembris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 267/2012 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV 2012, L 356, 34. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētā regula”), 1. panta 15. punktu vai atcelt minēto tiesību normu, ciktāl tajā nav paredzēts izņēmums, kas būtu piemērojams *Bank Mellat* gadījumam, kā arī tās lūgumu, lai Vispārējā tiesa atzītu, ka Padomes Lēmuma 2012/635/KĀDP (2012. gada 15. oktobris), ar kuru groza Lēmumu 2010/413/KĀDP, ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu (OV 2012, L 282, 58. lpp.), 1. panta 6. punkts tai nav piemērojams.

Atbilstošās tiesību normas un tiesvedības priekšvēsture

- 2 *Bank Mellat*, kas ir Irānas komercbanka, saskaņā ar vairākiem Savienības tiesību aktiem, ar kuriem tiek īstenotas Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijas, tika piemērota tās līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana, jo tika uzskatīts, ka šī banka veicina Irānas kodolieroču izplatīšanu. Šajā saistībā šīs bankas nosaukums tika norādīts minēto aktu pielikumos ietvertajos sarakstos.
- 3 Ar 2013. gada 29. janvāra spriedumu *Bank Mellat/Padome* (T-496/10, EU:T:2013:39) Vispārējā tiesa atcēla *Bank Mellat* iekļaušanu sarakstā, kurš ir ietverts Padomes Lēmuma 2010/413/KĀDP (2010. gada 26. jūlijs), ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Kopējo nostāju 2007/140/KĀDP (OV 2010, L 195, 39. lpp.), II pielikumā, sarakstā, kurš ir ietverts Padomes Regulas (EK) Nr. 423/2007 (2007. gada 19. aprīlis) par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV 2007, L 103, 1. lpp.) V pielikumā, sarakstā, kurš ir ietverts Padomes Regulas (ES) Nr. 961/2010 (2010. gada 25. oktobris), ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Regulu (EK) Nr. 423/2007 (OV 2010, L 281, 1. lpp.), VIII pielikumā, un sarakstā, kas ir ietverts Padomes Regulas (ES) Nr. 267/2012 (2012. gada 23. marts) par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu un Regulas (ES) Nr. 961/2010 atcelšanu (OV 2012, L 88, 1. lpp.) IX pielikumā (turpmāk tekstā, runājot par visiem attiecīgajiem ierakstiem, – “individuāli ierobežojošie pasākumi”).
- 4 Ar 2016. gada 18. februāra spriedumu *Padome/Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96) Tiesa noraidīja apelācijas sūdzību, kas bija iesniegta par minēto Vispārējās tiesas spriedumu.
- 5 Šī lieta attiecas uz režīmu, kas nosaka ierobežojumus līdzekļu pārvedumiem un finanšu pakalpojumiem un kas būtībā identiskā formulējumā ir paredzēts Lēmuma 2010/413 2. nodaļā un Regulas Nr. 267/2012 V nodaļā, kas arī būtībā identiski ir grozīti, attiecīgi, ar Lēmumu 2012/635 un apstrīdēto regulu (turpmāk tekstā – “strīdīgais režīms”).
- 6 Konkrēti, ar Lēmuma 2012/635 1. panta 6. punktu tika grozīts Lēmuma 2010/413 10. pants. Ar apstrīdētās regulas 1. panta 15. punktu tika grozīts Regulas Nr. 267/2012 30. pants un pēdējā minētajā tika ietverts 30.a un 30.b pants.
- 7 Ar šiem grozījumiem strīdīgā režīma mērķis bija nostiprināt nozares ierobežojumu režīmu, kas jau ir paredzēts Lēmuma 2010/413 II nodaļā un Regulas Nr. 267/2012 V nodaļā.

8 Lēmuma 2012/635 12. apsvērumā ir noteikts:

“Lai novērstu, ka tiek nodoti finanšu vai citi līdzekļi vai resursi, kuri varētu sekmēt Irānas darbības, kas rada kodolieroču izplatīšanas risku, vai kodolieroču nogādes sistēmu izstrādi, būtu jāaizliedz darījumi starp Savienības un Irānas bankām un finanšu iestādēm, ja vien tos iepriekš nav atļāvusi attiecīgā dalībvalsts. Tam nebūtu jānovērš tādas tirdzniecības turpināšana, kas nav aizliegta ar Lēmumu [2010/413].”

- 9 Regulas Nr. 267/2012, kas grozīta ar apstrīdēto regulu (turpmāk tekstā – “grozītā Regula Nr. 267/2012”), 30. pantā bija paredzēti ierobežojumi finanšu darījumiem starp finanšu iestādēm un kredītiestādēm un valūtas maiņas punktiem, kas ir reģistrēti Irānā, kā arī to filiālēm vai meitasuzņēmumiem un finanšu iestādēm un kredītiestādēm un valūtas maiņas punktiem, kas ir tādu personu, vienību vai struktūru kontrolē, kuru domicils ir Irānā, no vienas puses, un Eiropas Savienībā reģistrētām finanšu iestādēm, no otras puses.
- 10 It īpaši saskaņā ar grozītās Regulas Nr. 267/2012 30. panta 2. punktu var veikt tikai, pirmkārt, humāna rakstura pārvedumus, otrkārt, personīgus līdzekļu pārvedumus, treškārt, pārvedumus, kas ir saistīti ar konkrētu komercīgumu, ja vien attiecīgais pārvedums nav aizliegts ar Regulu Nr. 267/2012, ceturtkārt, pārvedumus saistībā ar diplomātiskajām vai konsulārajām misijām vai starptautiskām organizācijām, piektkārt, pārvedumus saistībā ar maksājumiem, kuru mērķis ir apmierināt prasījumus, ko ir izvirzījusi kāda Irānas persona, vienība vai struktūra vai kas ir izvirzīti pret šādu personu, vienību vai struktūru, vai līdzīga rakstura pārvedumus un, sestkārt, pārvedumus, kas ir vajadzīgi, lai izpildītu pienākumus, kuri izriet no Regulas Nr. 267/2012 12. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem līgumiem.
- 11 Saskaņā ar grozītās Regulas Nr. 267/2012 30. panta 3.–5. punktu līdzekļu pārvedumiem, kas varēja tikt atļauti saskaņā ar šīs regulas 30. panta 2. punktu, atkarībā no gadījuma un pārveduma mērķa, kā arī sākot no dažādiem sliekšņiem, bija piemērojams iepriekšējas paziņošanas pienākums un pienākums saņemt iepriekšēju atļauju no kompetentās valsts iestādes.
- 12 Grozītās Regulas Nr. 267/2012 30.a pantā tostarp bija paredzēti atsevišķi ierobežojumi līdzekļu pārvedumiem starp Irānas personām, vienībām un struktūrām, no vienas puses, un Savienības pilsoņiem, kuri nav minēti šīs regulas 30. pantā, no otras puses.
- 13 Saskaņā ar grozītās Regulas Nr. 267/2012 30.b panta 1. punktu šīs regulas 30. un 30.a pantā paredzētie ierobežojumi nav piemērojami, tiklīdz ir izdota atļauja saskaņā ar minētās regulas 24., 25., 26., 27., 28. vai 28.a pantu.
- 14 Grozītās Regulas Nr. 267/2012 30.b panta 3. punktā bija paredzēts, ka šīs pašas regulas 30. panta 3. punkta b) un c) apakšpunkta un 30.a panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanas vajadzībām kompetentās iestādes saskaņā ar tādiem nosacījumiem, kādus tās atzīst par piemērotiem, piešķir atļauju, izņemot gadījumus, kad tām ir pietiekams pamats konstatēt, ka līdzekļu pārvedums, kuram tiek lūgta atļauja, varētu pārkāpt kādu no Regulā Nr. 267/2012 noteiktajiem aizliegumiem vai pienākumiem.
- 15 Lai īstenotu 2015. gada 14. jūlija Kopīgo visaptverošo rīcības plānu, kas noslēgts ar Irānas Islāma Republiku Irānas kodolprogrammas jautājumā (turpmāk tekstā – “Kopīgais visaptverošais rīcības plāns”), kurā ir paredzēta apņemšanās atcelt visus Savienības ierobežojošos pasākumus, kas ir saistīti ar kodolmateriāliem, Padomes Lēmuma (KĀDP) 2015/1863 (2015. gada 18. oktobris), ar kuru groza Lēmumu 2010/413 (OV 2015, L 274, 174. lpp.), 1. panta 17. punktā ir paredzēts, ka Lēmuma 2010/413 10. pantā paredzēto pasākumu piemērošana ir pārtraukta.
- 16 Šajā pašā nolūkā Padomes Regulas (ES) 2015/1861 (2015. gada 18. oktobris), ar ko groza Regulu Nr. 267/2012 (OV 2015, L 274, 1. lpp.), 1. panta 15. punktā it īpaši ir paredzēts, ka Regulas Nr. 267/2012 30., 30.a un 30.b pants tiek atcelti.

- 17 Visbeidzot, no Padomes Lēmuma (KĀDP) 2016/37 (2016. gada 16. janvāris) par datumu, no kura piemēro Lēmumu (KĀDP) 2015/1863, ar kuru groza Lēmumu 2010/413 (OV 2016, L 11 I, 1. lpp.), un no Padomes Informatīvā paziņojuma (OV 2016, C 15 I, 1. lpp.) izriet, ka kopš 2016. gada 16. janvāra strīdīgais režīms vairs nav piemērojams.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 18 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kanceleijā iesniegts 2013. gada 15. martā, *Bank Mellat* cēla prasību, kuru veido trīs prasījumu daļas, no kurām pirmajā ir lūgts atcelt apstrīdētās regulas 1. panta 15. punktu, otrajā – atcelt šo pašu tiesību normu, ciktāl tajā nav paredzēts izņēmums, kas būtu piemērojams tās gadījumam, un trešajā – lai Vispārējā tiesa atzītu, ka Lēmuma 2012/635 1. panta 6. punkts tai nav piemērojams.
- 19 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa šo prasību noraidīja.
- 20 Vispirms pārsūdzētā sprieduma 38. punktā Vispārējā tiesa atzina, ka saskaņā ar LESD 275. pantu tās kompetencē nav lemt par trešo prasījumu daļu, jo iebilde par prettiesiskumu, kas ir formulēta atbilstoši LESD 277. pantam šīs prasījumu trešās daļas ietvaros, nebija izvirzīta, lai pamatotu prasību atcelt tiesību aktu, kas bija celta pret “lēmumu, kurš paredz ierobežojošus pasākumus pret fiziskām vai juridiskām personām”, LESD 275. panta otrās daļas izpratnē, jo pasākumi, kas ir paredzēti Lēmuma 2012/635 1. panta 6. punktā ir vispārēji pasākumi, kuru piemērošanas joma tiek noteikta, atsaucoties uz objektīviem kritērijiem.
- 21 Tad saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu pārsūdzētā sprieduma 59.–61. punktā Vispārējā tiesa prasību noraidīja kā nepieņemamu, ciktāl tā attiecās, pirmkārt, uz Regulas Nr. 267/2012 30.a pantu, kas tajā tika iekļauts ar apstrīdētās regulas 1. panta 15. punktu, jo *Bank Mellat* kā Irānā dibināta finanšu iestāde šajā tiesību normā nebija paredzēta, un, otrkārt, Regulas Nr. 267/2012 30.b panta 3. punkta pirmo daļu, jo šī tiesību norma tieši neattiecas uz *Bank Mellat* un turklāt bija saistīta ar īstenošanas pasākumiem.
- 22 Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 68.–78. punktā noraidīja arī Eiropas Savienības Padomes izvirzīto iebildi par nepieņemamību, kas ir balstīta uz to, ka prasības iesniegšanas dienā *Bank Mellat* nebija intereses apstrīdēt apstrīdētās regulas 1. panta 15. punktā paredzētā režīma likumību, jo tai jau bija piemērojami individuāli līdzekļu iesaldēšanas pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar Regulu Nr. 267/2012, galvenokārt tāpēc, ka tad, kad šo individuālo pasākumu atcelšana stājās spēkā pēc tam, kad tika pasludināts 2016. gada 18. februāra spriedums Padome/*Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96), *Bank Mellat* faktiski pilnībā bija pakļauta strīdīgajam režīmam ar visiem no tā izrietošajiem ierobežojumiem, nepieņemot nekādu papildu juridisku aktu, un tādējādi saglabāja interesi apstrīdēt šo režīmu.
- 23 Visbeidzot, Vispārējā tiesa pēc būtības noraidīja četrus pamatus, ko *Bank Mellat* bija izvirzījusi pirmās un otrās prasījumu daļas pamatojumam.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 24 *Bank Mellat* lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
  - atcelt apstrīdētās regulas 1. panta 15. punktu kopumā vai ciktāl tas ir piemērojams apelācijas sūdzības iesniedzējai;

- atzīt, ka Lēmuma 2012/635 1. panta 6. punkts tai nav piemērojams, un
  - piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas ir radušies apelācijas tiesvedībā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.
- 25 Padome un Eiropas Komisija lūdz Tiesu apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest *Bank Mellat* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 26 Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste lūdz Tiesu apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest tai segt savus tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

Lietas dalībnieku argumenti

- 27 Padome galvenokārt apgalvo, ka *Bank Mellat* nav intereses celt prasību, jo strīdīgais režīms tika atcelts 2016. gada 16. janvārī.
- 28 Atsaucoties uz Tiesas pastāvīgo judikatūru, kas ir atgādināta 2013. gada 28. maija sprieduma *Abdulahim*/Padome un Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331) 61. punktā, Padome norāda, ka *Bank Mellat* negūtu nekādu labumu, ja Tiesa atceltu strīdīgo režīmu.
- 29 Šī režīma atcelšana neatjaunotu *Bank Mellat* sākotnējo situāciju, jo šie pasākumi bija vispārpiemērojami un identiski attiecās uz visām Irānas finanšu iestādēm. Tas arī neliktu Padomei nākotnē veikt atbilstošus grozījumus, jo šie pasākumi jau ir atcelti.
- 30 Turklāt Padome norāda, ka pretēji situācijai, kas bija aplūkota lietā, kurā ir taisīts 2007. gada 7. jūnija spriedums *Wunenburger*/Komisija (C-362/05 P, EU:C:2007:322), strīdīgais režīms tika atcelts un nav nekādas citas atbilstošas procedūras, uz kuru varētu atsaukties vai kuru varētu paredzēt nākotnē.
- 31 Turklāt, tā kā pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa apstiprināja strīdīgā režīma likumību, iespējama tā atcelšana Tiesā nekādā ziņā nevarētu būt par pamatu prasībai par Savienības atbildību, jo nosacījums par pietiekami būtiska tiesību normas pārkāpuma esamību neesot izpildīts.
- 32 Visbeidzot Padome, atsaucoties uz 2013. gada 28. maija spriedumu *Abdulahim*/Padome un Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70.–74. punkts), uzsver, ka strīdīgais režīms neesot ietekmējis *Bank Mellat* reputāciju, jo pretēji individuāliem ierobežojošiem pasākumiem tas identiski attiecās uz visām Irānas finanšu iestādēm.
- 33 Šajā ziņā šis režīms nenozīmē, ka tiktu apgalvots, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja vai citas attiecīgās Irānas bankas un finanšu institūcijas būtu atbalstījušas Irānas Islāma Republikas darbības kodolieroču izplatīšanas jomā. Kā izrietot no pārsūdzētā sprieduma 171.–173. punkta, minētais režīms esot pamatots ar vajadzību novērst risku, ka Irānas bankas un finanšu iestādes, iespējams, tām to nezinot, tiek izmantotas minēto darbību veicināšanai.
- 34 Komisijai ir šaubas par jebkādas apelācijas sūdzības iesniedzējas intereses celt prasību esamību šīs apelācijas sūdzības iesniegšanas dienā.
- 35 Visā laikposmā, kad *Bank Mellat* bija piemērojams strīdīgais režīms, tā esot bijusi pakļauta arī stingrākiem individuāliem ierobežojošiem pasākumiem, un tas, kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 75. punkta, nozīmējot, ka strīdīgā režīma pieņemšanai nebija tūlītējas faktiskas ietekmes uz to. Tādējādi strīdīgā režīma atcelšanai neesot nekādas reālas ietekmes uz *Bank Mellat* situāciju.

- 36 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja neesot pierādījusi, ka apgalvotais prettiesiskums varot rasties nākotnē, neatkarīgi no apstākļiem, kas lika iesniegt tās celto prasību, līdz ar to 2007. gada 7. jūnija spriedumā *Wunenburger/Komisija* (C-362/05 P, EU:C:2007:322) paredzētais princips neesot piemērojams.
- 37 Vēl Komisija apgalvo, ka apelācijas sūdzība nevar izraisīt to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja saņem zaudējumu atlīdzību, kas pārsniedz to, kuru tā jau ir saņēmusi saskaņā ar 2016. gada 18. februāra spriedumu *Padome/Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96), ņemot vērā minētajā spriedumā aplūkoto individuālo ierobežojošo pasākumu stingrāko raksturu. *Bank Mellat* būtu grūti pamatot savas reputācijas apdraudējumu, kas noticis strīdīgā režīma dēļ laikposmā, kurā tai bija piemērojami arī individuāli ierobežojoši pasākumi.
- 38 *Bank Mellat* norāda, ka tā saglabā interesi celt prasību par strīdīgo režīmu, jo tā gūtu labumu no minētā režīma atcelšanas.
- 39 Vispirms, pēc analogijas atsaucoties uz 2007. gada 7. jūnija spriedumu *Wunenburger/Komisija* (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 50.–60. punkts), *Bank Mellat* apgalvo, ka ir jāliedz Padomei no jauna īstenot attiecīgās sankcijas vai nākotnē pieņemt līdzīgu prettiesisku aktu, ja attiecīgā gadījumā tiktu nolemts atjaunot šīs sankcijas, pirms to atcelšana kļūst galīga 2023. gada 20. oktobrī, kas ļautu piemērot Kopīgo visaptverošo rīcības plānu, ja Irānas Islāma Republika neievērotu zināmus nosacījumus.
- 40 Turklāt finansiāla embargo atcelšana varētu būt pamats prasībai par zaudējumu atlīdzību.
- 41 Turklāt tādēļ, ka akts ir ticis atcelts vai ir zaudējis spēku, apelācijas sūdzības iesniedzēja nezaudē savu interesi pierādīt tā prettiesiskumu, jo atcelšana vai spēka zaudēšana nav līdzvērtīga atcelšanai tiesā.
- 42 Visbeidzot, strīdīgajam režīmam esot negatīva ietekme uz *Bank Mellat* reputāciju, un tā atcelšana būtu nekompensējoša rakstura atlīdzinājuma veids, jo Padomes apgalvojumi, ka Irānas bankas, kuru skaitā noteikti ir *Bank Mellat*, kas esot viena no svarīgākajām Irānas bankām, ir iesaistītas kodolieroču izplatīšanas atbalstīšanā, radot īpašu kaitējumu, it īpaši šai bankai, jo tiesvedībā, kura vērsta uz tai piemērojamu individuālu ierobežojošu pasākumu atcelšanu, tā varēja pierādīt, ka neatbalsta kodolieroču izplatīšanu.

Tiesas vērtējums

- 43 Padome, ko atbalsta Komisija, būtībā apgalvo, ka *Bank Mellat* zaudēja savu interesi celt prasību pret strīdīgo režīmu pēc šī režīma atcelšanas 2016. gada 16. janvārī, kuras mērķis bija īstenot Kopīgo visaptverošo rīcības plānu.
- 44 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Vispārējā tiesā Padome apgalvoja, ka prasības celšanas dienā *Bank Mellat* nebija intereses apstrīdēt apstrīdētās regulas 1. panta 15. punkta likumību, jo tai jau bija piemērojami individuāli tās līdzekļu un aktīvu iesaldēšanas pasākumi.
- 45 Pārsūdzētā sprieduma 74.–77. punktā Vispārējā tiesa noraidīja šo iebildi par nepieņemamību, pamatojoties uz šādu argumentāciju:
- “74 Šajā lietā prasības celšanas brīdī pret [*Bank Mellat*] bija noteikti individuāli ierobežojošie pasākumi, kuri [...] bija saistīti ar tās apgalvoto iesaisti kodolieroču izplatīšanā. Turklāt, kaut arī šie ierobežojošie pasākumi tika atcelti ar [2013. gada 29. janvāra spriedumu *Bank Mellat*/Padome (T-496/10, EU:T:2013:39)], tomēr šīs atcelšanas stāšanās spēkā tika apturēta līdz nolēmuma pieņemšanai apelācijas tiesvedībā saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 60. pantu.

- 75 Tātad ir taisnība, ka strīdīgās kārtības pieņemšanai nebija tūlītējas tiesas ietekmes uz [*Bank Mellat*], jo pret to jau iepriekš noteiktajos individuālajos ierobežojošajos pasākumos bija noteikti bargāki ierobežojumi. [..]
- 76 Lai gan tas tā ir, ir jānorāda, ka pati par sevi strīdīgā kārtība ir piemērojama visām Irānā reģistrētajām finanšu iestādēm un tātad arī [*Bank Mellat*]. Šis konstatējums tostarp nozīmē to, ka, tiklīdz galu galā stājas spēkā pret [*Bank Mellat*] noteikto ierobežojošo pasākumu atcelšana pēc [2016. gada 18. februāra sprieduma Padome/*Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96) pasludināšanas], [*Bank Mellat*] šī minētā kārtība faktiski tika likumīgi piemērota ar visiem no tās izrietošajiem ierobežojumiem bez nekāda cita papildu tiesību akta pieņemšanas.
- 77 Šādos apstākļos faktam, ka šajā lietā konstatētu [*Bank Mellat*] intereses celt prasību neesamību attiecībā uz [apstrīdētās] regulas 1. panta 15. punktu, būtu tādas sekas, ka tiktu pārkāptas tās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, jo pēc pret to noteikto individuālo ierobežojošo pasākumu galīgās spēka zaudēšanas attiecīgajā gadījumā, tai tiktu piemērota strīdīgās kārtības iedarbība, tomēr tās prasība atcelt [apstrīdētās] regulas 1. panta 15. punktu nebūtu pieņemama prasības termiņa beigšanās dēļ.”
- 46 Pārsūdzētā sprieduma 76. punkta otrajā teikumā ietvertais apgalvojums ir acīmredzami nepareizs, jo no 2016. gada 18. februāra, kad stājas spēkā *Bank Mellat* piemērojamo individuālo ierobežojošo pasākumu atcelšana, jo tika pasludināts 2016. gada 18. februāra spriedums Padome/*Bank Mellat* (C-176/13 P, EU:C:2016:96), tai nebija “faktiski un pilnībā piemērojams” strīdīgais režīms, jo šis režīms bija atcelts jau no 2016. gada 16. janvāra.
- 47 Tādējādi pretēji pārsūdzētā sprieduma 77. punktā ietvertajiem apsvērumiem nevar apgalvot, ka *Bank Mellat* saglabāja interesi celt prasību par strīdīgo režīmu, jo tai bija jāspēj celt prasību atcelt šo režīmu, ciktāl šis režīms tai kļuva piemērojams no 2016. gada 18. februāra.
- 48 Tā kā strīdīgā režīma atcelšana notika pirms pārsūdzētā sprieduma pasludināšanas, radās jautājums, vai tas lika zust *Bank Mellat* interesei celt prasību, lai celtu prasību atcelt šo režīmu.
- 49 Tā kā jautājumu par tiesvedības izbeigšanu pirms sprieduma taisīšanas tāpēc, ka vairs nepastāv interese celt prasību, saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 131. pantu un Tiesas Reglamenta 149. pantu Savienības tiesas var izvirzīt pēc savas ierosmes, Tiesa šīs apelācijas tiesvedības ietvaros attiecīgā gadījumā pēc savas ierosmes var pārbaudīt, vai minētā atcelšana lika izzust *Bank Mellat* interesei celt prasību Vispārējā tiesā (pēc analogijas skat. spriedumus, 2009. gada 23. aprīlis, *Sahlstedt u.c./Komisija*, C-362/06 P, EU:C:2009:243, 22. punkts, kā arī 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonpunt u.c./Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 45. punkts).
- 50 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru prasītāja interesēm celt prasību, ņemot vērā prasības priekšmetu, ir jāpastāv prasības celšanas brīdī, pretējā gadījumā šāda prasība ir nepieņemama. Šim strīda priekšmetam – tāpat kā interesei celt prasību – ir jāpastāv līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā lieta ir jāizbeidz, kas nozīmē, ka prasības rezultātā lietas dalībniekam, kurš cēlis šo prasību, var rasties labums (spriedumi, 2013. gada 28. maijs, *Abdulrahim/Padome* un Komisija, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 61. punkts, kā arī 2017. gada 9. novembris *HX/Padome*, C-423/16 P, EU:C:2017:848, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Šādā kontekstā vispirms ir jāpārbauda, vai informācija, kas izriet no 2013. gada 28. maija sprieduma *Abdulrahim/Padome* un Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331), ir attiecināma uz tādiem pasākumiem kā tie, kuri ir noteikti ar strīdīgo režīmu.

- 52 Lietā, kurā ir taisīts minētais spriedums, galvenokārt radās jautājums, vai prasītājs saglabā interesi celt prasību, lai lūgtu atcelt regulu, saskaņā ar kuru tā vārds ir iekļauts to personu un vienību sarakstā, kuras tiek turētas aizdomās par saistību ar teroristu organizāciju un kurām šajā saistībā ir piemērojama visu viņu līdzekļu un aktīvu iesaldēšana, ja šī iekļaušana ir tikusi atcelta ar regulu, kas pieņemta pēc prasības iesniegšanas Vispārējā tiesā par pirmo no šīm regulām.
- 53 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka prasītājs saglabā interesi celt prasību, jo viņa vārda iekļaušana minētajā sarakstā saskaņā ar apstrīdēto aktu viņam radīja zināmu morālu kaitējumu, kas ir saistīts ar viņa reputācijas apdraudējumu, kuru izraisīja “kauna traips un neuzticēšanās, kas seko attiecīgo personu publiskai atzīšanai par saistītām ar teroristisku organizāciju”, un iespējama šī akta atcelšana varēja viņam radīt labumu, proti, viņa rehabilitāciju un tādējādi zināma veida minētā morālā kaitējuma atlīdzināšanu.
- 54 Šī informācija, kas izriet no 2013. gada 28. maija sprieduma *Abdulrahim/Padome* un Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331), nav attiecināma uz tādiem ierobežojošiem nozares pasākumiem kā tie, kuri ir noteikti ar strīdīgo režīmu.
- 55 Šādiem ierobežojošiem nozares pasākumiem, ciktāl tie vispārīgi ir piemērojami visām Irānas Islāma Republikas bankām un finanšu iestādēm, piemīt raksturs, kas ļoti atšķiras no tā, kāds piemīt individuāliem līdzekļu un aktīvu iesaldēšanas pasākumiem, kas ir aplūkoti lietā, kurā tika taisīts pēdējais minētais spriedums.
- 56 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tādi vispārpiemērojami ierobežojoši pasākumi kā attiecīgie nozares pasākumi nav vērsti uz identificētām fiziskām vai juridiskām personām, jo šo pasākumu piemērošanas jomu nosaka, atsaucoties uz objektīviem kritērijiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 97. punkts).
- 57 Šajā gadījumā strīdīgā režīma paredzētos ierobežojošos pasākumus galvenokārt veido aizliegums veikt darījumus starp Savienības un Irānas Islāma Republikas bankām un finanšu iestādēm, ja vien tos iepriekš nav atļāvusi attiecīgā dalībvalsts, lai attiecīgā gadījumā, minētajām bankām un finanšu iestādēm to nezinot, novērstu, ka tiek nodoti finanšu vai citi līdzekļi vai resursi, kuri varētu sekmēt šīs dalībvalsts kodoldarbības, kas rada kodolieroču izplatīšanas risku, vai kodolieroču nogādes sistēmu izstrādi.
- 58 Tas, ka tādas bankas vai finanšu iestādes kā *Bank Mellat* darbības varētu būt ietekmējuši attiecīgie ierobežojošie nozares pasākumi, nenozīmē, kā to ir norādījis arī ģenerālvokāts secinājumu 41. punktā, ka šie pasākumi veido sankciju par konkrētu rīcību, kas ir attiecināma uz šo vienību, jo šie vispārpiemērojamie pasākumi ir piemērojami neatkarīgi no pēdējās minētās iespējamās dalības Irānas kodolieroču izplatīšanā.
- 59 Tādējādi – atšķirībā no individuāli piemērojamiem ierobežojošiem pasākumiem – nevar apgalvot, ka attiecīgie vispārpiemērojamie ierobežojošie pasākumi kādam konkrētam tirgus dalībniekam var radīt zināmu morālu kaitējumu, kas ir saistīts ar reputācijas apdraudējumu un kas ir līdzīgs tam, kuru ir radījis kauna traips un neuzticēšanās, kas seko attiecīgo personu publiskai atzīšanai par saistītām, piemēram, ar teroristisku organizāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 28. maijs, *Abdulrahim/Padome* un Komisija, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70. punkts), vai ka iespējama šo pasākumu atcelšana varētu radīt labumu *Bank Mellat*, kas izpaužas kā tās rehabilitācija, un tādējādi tai piedāvāt zināma veida atlīdzību par šādu morālo kaitējumu.
- 60 Turklāt, runājot par ietekmi, kāda strīdīgā režīma paredzētajiem ierobežojošajiem pasākumiem var būt uz dažām tiesībām un brīvībām, uz kurām, iespējams, var atsaukties attiecīgās bankas un finanšu iestādes, ciktāl minēto pasākumu sekas it īpaši var būt šķēršļu radīšana zināma skaita finanšu darījumu noslēgšanai, ir jāatgādina, kā Tiesa to vairākkārt ir atzinusi, ka ierobežojoši pasākumi pēc definīcijas rada sekas, kuras ietekmē īpašuma tiesības un tiesības brīvi veikt profesionālo darbību, tādējādi radot

kaitējumu pusēm, kam nav nekādas atbildības par situāciju, kuras rezultātā tika pieņemtas sankcijas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1996. gada 30. jūlijs, *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, 22. punkts, un 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 149. punkts).

- 61 Pat, ja pieņem, ka pastāv atlīdzināms kaitējums, ir jāuzskata, kā to pamatoti ir norādījuši arī Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 75. punktā, ka strīdīgā režīma pieņemšanai nebija atsevišķas un faktiskas ietekmes uz *Bank Mellat*, jo individuālie ierobežojošie pasākumi, kas tai bija piemērojami, visā strīdīgā režīma piemērošanas laikposmā paredzēja stingrākus ierobežojumus. Tādējādi, ciktāl šos pēdējos minētos veido *Bank Mellat* līdzekļu un aktīvu vispārēja iesaldēšana, tā katrā ziņā nevarēja veikt nevienu finanšu darījumu, kas ir aizliegts ar strīdīgā režīma paredzētajiem nozares pasākumiem.
- 62 Līdz ar to pēc strīdīgā režīma atcelšanas 2016. gada 16. janvārī, istenojot Kopīgo visaptverošo rīcības plānu, strīdīgā režīma atcelšana Savienības tiesās vairs nevarēja *Bank Mellat* radīt labumu, kas varētu pamatot intereses celt prasību saglabāšanai.
- 63 Šo secinājumu nevar apšaubīt ar *Bank Mellat* argumentu, ka tās intereses celt prasību saglabāšanās varēja būt pamatota ar principu, ko Tiesa ir minējusi savā 2007. gada 7. jūnija spriedumā *Wunenburger* /Komisija (C-362/05 P, EU:C:2007:322), jo esot jāliedz Padomei no jauna īstenot tādus ierobežojošus pasākumus kā tie, kurus nosaka strīdīgais režīms un kurus *Bank Mellat* uzskata par prettiesiskiem, gadījumā, ja Irānas Islāma Republika neievērotu dažus nosacījumus, kas tai ir izvirzīti saskaņā ar Kopīgo visaptverošo rīcības plānu.
- 64 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka zināmos apstākļos prasītājs var saglabāt interesi lūgt atcelt tiesvedības laikā atceltu aktu, lai pārsūdzētā akta autoram liktu nākotnē izdarīt atbilstošus grozījumus un tādējādi novērstu risku, ka atkārtosies pārkāpums, kas esot pieļauts šajā aktā (spriedums, 2013. gada 28. maijs, *Abdulrahim*/Padome un Komisija, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 63. punkts).
- 65 Tomēr šāds judikatūrā paredzēts princips, kā ģenerālvokāts to ir norādījis arī secinājumu 44. punktā, ir jāattiecinā tikai uz situācijām, kurās prasītājs precīzi un konkrēti pierāda, ka pastāv apgalvotā pārkāpuma atkārtosšanās risks.
- 66 *Bank Mellat* tikai vispārīgi ir apgalvojusi, ka šāds atkārtosšanās risks pastāv, precīzi nenorādot elementus, kas padara iespējamu šāda riska iestāšanos.
- 67 Ja galīgi nevar izslēgt, ka nākotnē pret Irānas Islāma Republiku no jauna tiks pieņemti ierobežojoši pasākumi, kā to apgalvo *Bank Mellat*, šādā gadījumā runa ir par jaunu situāciju, kas attiecīgā gadījumā izraisa ierobežojošus pasākumus, kuri izpaužas vai nu kā pasākumi, kas ir līdzīgi tiem, kurus nosaka strīdīgais režīms, vai arī kā cita rakstura pasākumi. Tomēr, pat ja pieņem, ka strīdīgais režīms ir prettiesisks, ko Tiesa nav konstatējusi, ar vienkāršu pieņēmumu par šāda apgalvota prettiesiskuma atkārtosanos, nākotnē pieņemot ierobežojošus pasākumus, kuri ir salīdzināmi ar šo režīmu, nepietiek, lai pietiekami precīzi un konkrēti pierādītu, ņemot vērā it īpaši lielo rīcības brīvību, kāda ir Padomei, lai noteiktu ierobežojošo pasākumu priekšmetu (spriedums, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 88. punkts), šādas atkārtosšanās risku, lai *Bank Mellat* varētu saglabāt interesi celt prasību šajā tiesvedībā.
- 68 No tā izriet, ka, ņemot vērā principus, kas ir nostiprināti šī sprieduma 50. punktā atgādinātajā judikatūrā, Vispārējai tiesai vairs nebija jālemj par prasību atcelt tiesību aktu, ko *Bank Mellat* bija iesniegusi par strīdīgo režīmu, jo tiesvedības laikā un pirms pārsūdzētā sprieduma pasludināšanas *Bank Mellat* bija zaudējusi interesi celt prasību par šo strīdīgo režīmu. Pēc tā atcelšanas 2016. gada 16. janvārī un, ņemot vērā šī sprieduma 51.–67. punktā izdarītos konstatējumus, šīs prasības iznākums nevarēja tai radīt labumu.
- 69 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

Par prasību Vispārējā tiesā

- 70 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var taisīt galīgo spriedumu lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija. Tā tas ir šajā gadījumā.
- 71 Tā kā pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, jo nav saglabājusies *Bank Mellat* interese celt prasību kā prasītājam Vispārējā tiesā, ir jākonstatē, ka Tiesai vairs nav jālemj par tās iesniegto prasību Vispārējā tiesā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 72 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 142. pantu, kas ir piemērojams apelācijas tiesvedībā atbilstoši šī reglamenta 184. panta 1. punktam, ja tiesvedību lietā izbeidz pirms sprieduma taisīšanas, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem pēc saviem ieskatiem.
- 73 Tā kā pārsūdzētais spriedums ir atcelts, bet *Bank Mellat* ir zaudējusi savu kā prasītājas interesi celt prasību Vispārējā tiesā, ir jānolemj, ka *Bank Mellat* un Padome sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas ir saistīti gan ar apelācijas tiesvedību, gan ar pirmās instances tiesvedību.
- 74 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 4. punktu Tiesa var nolemt, ka persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē un kas ir piedalījusies tiesvedības Tiesā rakstveida vai mutvārdu daļā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.
- 75 Līdz ar to ir jānolemj, ka Apvienotā Karaliste un Komisija savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 2. jūnija spriedumu *Bank Mellat/Padome* (T-160/13, EU:T:2016:331) atcelt.
- 2) Nelemt par prasību, kuru ar numuru T-160/13 iesniegusi *Bank Mellat* un kurā ir lūgts atcelt Padomes Regulas (ES) Nr. 1263/2012 (2012. gada 21. decembris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 267/2012 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu, 1. panta 15. punktu vai atcelt minēto tiesību normu, ciktāl tajā nav paredzēts *Bank Mellat* gadījumam piemērojams izņēmums, kā arī par lūgumu, lai Eiropas Savienības Vispārējā tiesa atzītu, ka Padomes Lēmuma 2012/635/KĀDP (2012. gada 15. oktobris), ar kuru groza Lēmumu 2010/413/KĀDP, ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu, 1. panta 6. punkts tai nav piemērojams.
- 3) *Bank Mellat* un Eiropas Savienības Padome sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas radušies gan apelācijas tiesvedībā, gan pirmās instances tiesvedībā.
- 4) Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste un Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]